

ÜNSAL OSKAY, İLETİŞİMİN ABC'Sİ,
DER YAYINLARI, İSTANBUL, 2011, S. 148.

DOI: 10.33404/anasay.1173426

Çalışma Türü: Kitap Tanıtımı/ Book Reviews¹

Mevlüt ALTINTOP* - Gökhan BAK**

İletişim eğitiminde önemli bir yer edinen Ünsal Oskay'ın “İletişimin ABC'si” adlı eserine birçok araştırmada yer verilmiştir. Bu araştırmalardan birinde iletişimciler için başucu kaynağı olduğu vurgulanmıştır. “Bu eser iletişim eğitimi için adeta bir başucu kitabı sayılabilecek niteliktedir. Kitap iletişim bilimleri alanında ders gören öğrenciler için iletişim bilimleri alanına bir giriş niteliği taşımaktadır. Oskay bu eserinde iletişim bilimleri ile yeni tanışanlar için temel kavramları yalın bir dille aktarırken, en karmaşık olabilecek iletişimsel süreçleri güncel örnekler ile destekleyerek açıklamaktadır. Kitabın en iyi taraflarından biri de açıklamalı kaynakçasıdır. Oskay bu açıklamalı kaynakçada adeta kitabın içinde küçük bir iletişim bilimleri ansiklopedisi sunmaktadır” (Sepetçi, 2011, s. 165-166). Yapılan literatür taramasında, kitap incelemesi olarak ilgili

1- Makale Geliş Tarihi: 10. 09. 2022 Makale Kabul Tarihi: 17. 11. 2022

* Doktora Öğrencisi, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Bölümü, Kayseri, Türkiye. E-posta: mevlutaltintop@hotmail.com, **ORCID ID** <https://orcid.org/0000-0002-1731-9064>

** Dr., Doktora Öğrencisi, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İngilizce İşletme Bölümü, Adana, Türkiye. E-posta: gokhanbak2010@hotmail.com, **ORCID ID** <https://orcid.org/0000-0003-4520-0930>

kitaba yönelik bir inceleme yapılmadığı görülmüş, literatüre katkıda bulunmak amacıyla bu inceleme yapılmıştır.

Türkiye’de iletişim araştırmalarının önde gelen isimlerinden olan Ünsal Oskay’ın (1939-2009) kaleme aldığı ‘İletişimin ABC’si adlı eser, konuyu aynı düzlemde ele alan çalışmalardan sade bir üsluba ve örneklerle zenginleştirilmiş bir içeriğe sahip. Metnin bu özelliği hem okumayı keyifli hâle getiriyor hem de anlaşılabilirliği kolaylaştırıyor diyebiliriz. Giriş ve Sonuç kısmı hariç beş bölümden oluşan eserin birinci bölümünde, “İletişim Nedir, Nasıl İşler” başlığını taşıyor. Bu bölümde iletişimin ne olduğu ve gerek birey gerekse toplum nezdinde nasıl işlediği tartışılıyor. “İletişimde Etkinlik” başlıklı ikinci bölümde iletişim faaliyetinin nasıl etkili hâle getirileceği ve birey-toplum üzerindeki tesirine değiniliyor. Üçüncü bölümde, “İletişim Sürecine İlişkin Temel Araştırmalar ve Bulguları” başlığıyla özellikle algı üzerinde durularak yapılan değerlendirmeler örneklerle destekleniyor. “Kitle İletişiminde Alımlama Aşamasına İlişkin Araştırmalar” başlığı verilen dördüncü bölümdeki analizler “ilgi” kelimesi etrafında şekillendirilmiş. Oskay bu bölümde kitle iletişiminde ilgi kavramının etkisi ve rolünü sorguluyor. Beşinci bölüm hayat gibi iletişimin de zaman ve şartlara bağlı olarak değişimini ele alan “Hayatın Değişmesi ve İletişim” başlığını taşıyor. Ayrıca, kitabın başlangıcındaki “Giriş” bölümünde “İnsanın Varlık Sürdürme Biçimi, Kültür ve İletişim” altı başlığı ile birlikte kitabın son kısmında Kaynakça bölümü yer alıyor. Kaynakça bölümünde künyesi verilen kitapların yazar ve içeriğine dair dair açıklamalı bilgilerle sunulması önemli bir detay olarak göze çarpıyor.

Kitabın Giriş bölümünde insan, kültür ve iletişim arasındaki ilişkiyi değinilmektedir. Yazar iletişimin insan ilişkilerinde “maya” görevi gördüğünü ve iletişimin bu yönüyle varlığı sürdürme biçimi olduğunu savunmaktadır. Alt başlığı, “İnsanın Varlık Sürdürme Biçimi, Kültür ve İletişim” olan bu bölümde Oskay’a göre dil kültürün bir yansımasıdır ve insanı diğer canlılardan ayıran temel şey doğa ile etkileşim içine girerken kültürü üretmesidir. Bu bağlamda basit bir cümle dahi kültürü ortaya koyan bir yansımadır ve toplumsal yapı kendini yenilerken iletişim üzerinden hareket etmektedir. Öyle ki dil sadece top-

lumsal yaşamdaki tüm detayları gösterebilen özelliğe sahiptir. Bunu saptamak için kültürü tanımakla birlikte dili iyi analiz edebilmek gerekmektedir. Yazar bu bölümde daha çok günlük yaşam pratiklerini dil ve kültür bağlamında değerlendirerek bu iki unsurun ilişkisini ortaya koymaktadır.

Oskay'a göre dil ve mekân arasında doğrudan bir ilişki olduğundan her mekânın bir dili vardır. Hiç kimse mekân hakkında bir şey söylemese bile, mekân görünüşü itibariyle kendine özgü bir kod ile insanlara bir şeyler anlatabilmektedir. Öte yandan bu anlatım insan tarafından ifade edilmeye kalkışıldığında kullanılan kelime ve cümleler insanın dünya görüşünü ortaya koymaktadır. Bu anlamda dil gerçekliği farklı algılama ve anlamaya neden olabilmektedir. Dolayısıyla, gerçekliği anlamada bir yandan dile ihtiyaç duyulurken aynı zamanda gerçekliği olduğu gibi anlama imkânı dil ile ortadan kalkmaktadır. Buradaki çelişki iletişimin engellenemez özelliklerinden birisidir ve dil ile bir ütopya meydana getirilebilir ya da dil üzerinden isteğe uygun olan bir dünya tasarlanabilir. Oskay burada yaptığı analizde gerçek ve gerçeklik arasında kesin bir ayırım yaptığı görülmektedir. İnsan, gerçeği var olduğu hâliyle değil, kendi gerçekliğine dönüştürerek anlamlandırmaktadır ve burada dil ve iletişim üzerinden oluşturulan suni bir kültür oluşturulmaktadır.

Oskay'a göre dil ve hayat iç içedir ve fakat insan hem dilin kapsamı hem de dili kullananın yeteneği/potansiyeli ölçütünde hayata katılabilmektedir. Diğer taraftan dil, kültür biçiminde üretime tabii tutulabilmekte, yapay ve yönlendirilebilir bir sistem oluşturulabilmektedir. Dil, kültürün mayası ve insanın varlığını kültürel kodlarla sürdürme biçimlerinden biri olduğundan, oluşturulan yapay dil, yapay bir mayalanma ve yapay bir kültür inşa etmektedir. Bu alanda tasarlanan dil iletişim değil, iletimdir. Tek yönlü ve etkileşime kapalıdır. İletimin bir sonraki adımı propaganda olarak adlandırılabilir. Buna karşın, reklam sektörü de ilk bakışta geri bildirim ile hareket ediyormuş gibi gözükse de esasında propagandist eğilim göstermektedir. İletişim tüm dünyayı kapsar ve kültürü mayalayarak üretiminde başat rol oynar ve tekrar mayalamak için yayar. Oskay'a göre buradaki süreç iletişimin değişmeyen döngüsel hareketidir.

Oskay, İletişim Nedir, Nasıl İşler adlı birinci bölümde iletişim kelimesinin kökenine ve ne anlama geldiğine değinmektedir. Semantik ve etimolojik

olarak kelimenin kökeni hakkında bilgi verdikten sonra iletişim olgusuna yönelik teknik detaylara değinmektedir. Kaynak, kişi ya da kurumsal yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Kurumsal yapı söz konusu olduğunda örgütlü bir yapıdan söz ediyoruz demektir. Hedef-kitle, ortak noktası üzerinde hareket edilen, günümüzde atomize olmuş ve pasifleşmiş topluluk veya topluluklardır. Tarihsel süreçte feodal kültürden kent kültürüne geçişte değişen toplumsal yapı kitle kültürünü doğurmuştur. Kitle kültüründe etki, korku ve denge üzerinden kurularak iletişim aracılığıyla etkileşim ve denetim sağlanmaktadır. Kod ise, erişilmek istenene kişi ya da kitleye yani hedefe iletilmek istenilen iletinin uygun kanallar aracılığıyla iletilme biçimleridir. Bu anlamda kod önemlidir çünkü iletiyi cazip hâle getirebilmek ve etkisini arttırmak kodlar aracılığıyla sağlanmaktadır. İletişim sırasında geri bildirim ve tekrar çok önemlidir. Dikkat edilmesi gereken hususlar olmakla birlikte, iletinin etkinliği bu yollarla pekiştirilmektedir. Tekrar istenilen enformasyonun kişi ya da kitleye empoze edilmesini sağlar ve yönlendirilebilir duruma getirir. Fakat gereğinden fazla tekrar ters etki yapabilir. Oskay'ın burada iletişim ve süreçlerini ve kaynak-ileti-hedef gibi temel kavramlarını olabildiğince basit düzeyde açıkladığı görülmektedir.

Yazara göre iletişim sürecinde iletinin etkili olabilmesi için özenle üzerinde durulması gereken noktalardan biri de ortak değerlerdir. Ortak yaşam biçimi ve ortak veya benzer deneyimler bu anlamda önemlidir. Bunun için de hedef kitleyi yani ortamı ve toplumu tanımak, kültürü bilmek gerekir. Aynı düşünce ya da ürünü farklı bağlamlarda sunmak gerekebilir. İletişim sırasında farklı iletişim türleri, kodları ve kanalları iç içedir. İletişimin etkili olabilmesi için tüm bunların göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Seçilen konudan kullanılan kelimelere, mimiklerden ses tonuna, el-kol hareketlerinden giyim-kuşam ve mekâna kadar her kodlamanın içinde yer almaktadır.

Sonuç itibarıyla, iletişim sürecinde algı oluşturma ve bir anlamda kültür belirleme, başka bir deyişle de kültür üretme yapılmaktadır. Bu bağlamda bir aidiyet belirteci olan dil kültür belirleme ve üretme süreçlerinde oldukça etkindir çünkü öğretim ve öğrenme dil üzerinden yapılmaktadır. Günümüzde ise bu önem daha da artmıştır zira insan her yönden farklı enformasyon yağmuruna tabii tutulmaktadır.

Oskay'a göre insan iletişim sürecindeki tepki ve karşılıklarını üç yönden vermektedir. Bunlar, motor becerilerimizle verdiğimiz otomatik yani refleksel tepkiler, kalıp davranışlar denilen önedim yani önceden düşünülmüş olup bilin-cimizde bulunan karşılıklar ve düşünsel yani elde ettiğimiz bilgilerden çıkar-samalar yaparak verdiğimiz yanıtlardır. Düşünsel yanıtlarımız ise motor tepki, önedim karşılıklarımızın dışında iletişim hâlinde iken kendi algıma ve bilgimiz ölçütünde yaptığımız değerlendirmelerimizdir. Oskay'ın açıklamaları günlük yaşam pratiklerimizin iletişim bağlamında nasıl oluştuğunu açıklamaktadır. Algının nasıl oluştuğu ve sonrasında düşünce ve eylemi nasıl etkilediğini açıklamaktadır.

İletişimde Etkinlik adlı ikinci bölümde İletişimde etkin olmak için bazı yöntemler belirlemek ona göre hareket etmek gerektiğini belirten Oskay, iletişimin ilk amacının ikna olduğunu belirtmektedir. İkna edebilmek için de iletişim süreçleri üzerinde çalışma, ileti tekrarı ve hedef kitleyi bilme önemli yer tutmaktadır. Etkinin büyütülmesi ve başarının sağlanmasına bu aşamaları doğru yapmaya bağlıdır.

Oskay, İletişim Sürecine İlişkin Temel Araştırmalar ve Bulguları başlıklı üçüncü bölümde düşünce, duygu, tutum ve hareketlerimizi belirlememizde algılarımızın öneminin son derece büyük olduğunu altını çiziyor. Her insanın bir dünya algısı vardır ve algılarımız iletişim sürecinde etkindir. Algılarımızın oluşmasını sağlayan ise içinde yaşadığımız ortamlardır. Diğer yandan algı, iletişim öncesinde oluşabileceği gibi iletişim esnasında da oluşmaktadır. Oskay bu algı süreçlerinde yapısal ve etmenlerin ürettiği verilerin ussal süzgeçlerimizden geçerek fiziksel eylemlerden ziyade bilişsel düzeyde alınıp anlamlandırıldığını belirtmektedir. Bu aşamalarda kişinin bilgi seviyesi, ruhsal durumu, anıları, deneyimleri etkilidir. Algı oluştururken ana uyaran ve ihtiyaç eşiği önemlidir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta doyumun aşılmasıdır. Modern dönemde algı oluştururken kullanılan en önemli yöntem propaganda-dır. Yakınlık, yatkınlık, ilgi, yaşanmışlık algı oluştururken üzerinde durulan kavramlardır. Algı oluşturulurken kanaat önderi gibi toplumsal gerektiriciler devreye girmektedir. Kanaat önderleri kurgulanan algı doğrultusunda olumlama

ya da olumsuzlama işlevi görmektedir. Tüm bu çalışmalar birbirini besleyen birer çelişkiler yumağıdır. Aynı televizyon kanalında arka arkaya yayınlanan iki program tam tersi şeyleri cazip gösterebilir. Algı oluşturmada oldukça önemli bir konumu olan kitle iletişim araçları aracılığıyla ideal profiller çizilir. Örneğin kadın reklamda gördüğü ideal kadın, erkek filmde gördüğü ideal erkek olmaya soyunur. Bu bağlamda film sadece film değil, reklam sadece reklam, yayın sadece yayın değildir. Reklam, program ya da film, önceden tasarlanan kitle kültürünün bireysel profil algısını oluşturur. Postmodernizm ile her şey gibi ideolojiler de biçim değiştirmiş, farklı bir dil kullanmaya başlamıştır. Oluşturulan dil ve tasarlanan hayat gerçeğin yanılması ve insanın yabancılaşmasıdır. Kentte modernizmin getirdiği konfor ile yaşarken doğayla iç içe olduğu köy ortamını özlemek gibi bir ikilem içerisinde insan.

Algı oluşturmada iletişimin rolüne dikkat çeken Oskay, bu alanda faaliyet gösterenlerin sanat üzerine ciddi birikimlerinin olmasının zorunlu olduğunu belirtmektedir. Oskay'a göre iletişim, tarihi kapsar. Diğer yandan iletişim yaşanır ve üretilir. Dolayısıyla, iletişim kültürün bir yüzünü, bir yönünü, bir parçasını oluşturur ve dil üzerinden varlığını sürdürür. İletişimi anlamak için tarihsel süreci, kültürü ve dili iyi bilmek gerekir. Buradaki bilmek kavramı öğrenmekten ziyade teknik olarak özelliklerini ve kullanım biçimlerini kavramak, özümsemektir. Toplumsal hayatın işleyişi bu değerler üzerinden kurulduğundan, bir yanıyla dil ve kültür tasarımı olan bir şeydir. Dışarıdan müdahale olmadığı zaman, -modernizm öncesi dönemde olduğu gibi- bu tasarım doğal sürecinde işlemektedir. Modern hayat ise bu tasarımın doğal yoldan oluşmasına müsaade etmemekte, yaptığı müdahaleyi de iletişim aracılığıyla yapmaktadır. İletişim alanında faaliyet gösterenler değişimin aslına ya da insanın faydasına en uygun şekilde olmasını sağlayabilmek için sorumluluklarını kat kat arttıran bir durumla karşı karşıyadır. Bu bağlamda iletişimciye büyük görev düşmektedir.

Ünsal Oskay, Kitle İletişiminde Alımlama Aşamasına İlişkin Araştırmalar başlıklı dördüncü bölümde "ilgi" kavramına ayrı bir yer açmaktadır. Buna göre kitle iletişimde hedefin ilgisine yönelik yapılan çalışmalar başarılı olacaktır. İlgiyi sağlamak için de ön uyarıcı ya da çarpıcı belirtken uyarıcı yöntemler

uygulanmaktadır. Diğer taraftan bu ilgi sağlanırken günlük hayattan uzaklaşmak isteyen insanlara yönelik yayınlar yapılmaktadır. Yapay gündem veya herhangi bir derinliği olmayan eğlendirici yayınların amacı budur. Söz konusu yayınlarda sevgi gibi korku da ilgiyi arttıran bir olgular kullanılmaktadır. Bu yayınlarda iletişimin tüm kodları korku üzerinden ustalıklı sunulduğunu söylemek mümkündür. Kitle iletişim araçlarından olan kitap insanlar tarafından çok benimsenmediği bir gerçektir. Kitap okumanın zorluğu karşısında kolay olanı seçen insan için hazır sunulara meyletmek çok daha kolaydır. Kitle iletişim araçlarına maruz kalan birey ve toplum kasıtlı olarak oluşturulan bilgiyi yine belirli bir amaçla tasarlanmış olan kanallar vasıtasıyla kolay yoldan almaktadır. Bu yöntem en net biçimde propaganda kavramı ile açıklanabilir. Propaganda, halkın duygu, düşünce, tutum ve davranışlarını değiştirmek ve/veya farklı bir yöne kanalize etmek için kasıtlı ve yanıltıcı enformasyon üretmektir. Bu bağlamda propaganda, mevcut gerçekliği yanılsamalı olarak suni bir gerçeklikle değiştirmektedir. Ayrıca propagandanın etkili olmasında seçeneksizlik ve mevcut irrasyonellik te etkindir. İlgiyi arttırıcı propaganda çalışmalarının dışında kampanya ve promosyon çalışmaları da etkili olmaktadır.

Hayatın Değişmesi ve İletişim başlıklı beşinci bölüm iletişim olgusuna tarihsel açıdan değerlendirilmektedir. Tarihsel süreçte iletişimi değiştiren, dönüştüren ya da etkisini arttıran en etkin şeyin teknolojik gelişmeler olduğunu görülmektedir. Teknolojiyle birlikte değişen diğer önemli şey ise iletişimin hızıdır. Modernite ile başlayan değişimi belirli dönemlere ayırabilmek mümkündür. Bu süreçte felsefi, siyasi, ekonomik sistemler/kabuller/doktrinler kadar bilimsel yaklaşımlar ve toplumsal yapılar da değişmiş, kent kültürü ortaya çıkmış, kentleşmeyle birlikte kitle kültürü oluşmuştur. Ticaretten savaşımlara kadar her olgu değişmiş yeni bir boyut almıştır. Dolayısıyla, kitleleri bilgilendirmek veya yönlendirmek için de iletişimin ve kitle iletişim araçlarının rolü artmıştır. Tüm bu tarihsel arka planı ele aldığımızda iletişim için teknoloji başat etkindir. Bu dönemde bilgi üretimi ve yayımı hayati derecede artmıştır. Birkaç asır süren bu değişim döneminde elde edilen fikirler, kazanımlar, kaybedilenler ya da yanılsamalar doğrudan bugünümüzü etkilemektedir. Ünsal Oskay bu süreçteki en

önemli değişimin on dokuzuncu yüzyılda gerçekleşen yaşam anlayışı olduğunu savunmaktadır. Bu yüzyıldan itibaren hem dünyayı anlama hem de yaşama biçimi tümüyle değişmiştir.

Bugün iletişim, hayatımızı her açıdan etkileyen, şekillendiren ve giderek büyüyen bir hâl almıştır. Birçok açıdan fark edebileceğimiz bu büyüyüş hayatın determinist yönüymüş ve bu yüzden kontrol edilemezmiş gibi bir görüntü arz ederken, aslında, tasarlanan bir hayatın yayıcısı konumundadır. Yeni teknolojilerin ortaya çıkardığı kitle iletişim araçları hayatın gerçek yüzünü değil de daha çok onun sistem içindeki kurgusal bir replikasını sunmaktadır. Söz konusu replika bir yanılsamalardan ve yabancılaşmaktan ibarettir. Modern hayatın getirdiği, insanın hayatını kolaylaştıran veya zorlaştıran tüm olgular iletişiminin araştırma konusudur. Günümüzde iletişim toplum mühendisliği için kullanılan en önemli araç olduğundan önemi de aynı doğrultuda artmaktadır. Oskay'a göre iletişim alanında faaliyet gösterenlerin bu süreçleri analiz edebilecek seviyeye ulaşması hayati derecede önemlidir. İnsan yapısı gereği giderilmiş sorunlarının üzerinde durmamaktadır ama diğer yandan da yapılan her yenilik, giderilen her sorun beraberinde yeni sorunlar getirmektedir. Bu bağlamda, iletişim disiplini ve kitle iletişim araçları aracılığıyla toplumsal hayatı dizayn etmede kullanılmasının idrakinde olan iletişiminin görevi, hayata dair ne varsa derinlemesine öğrenmektir.

İletişimin ABC'si her ne kadar iletişim olgusuna giriş mahiyeti taşısa da yöntem ve içerik olarak çok daha fazlasını içermektedir. Bu bağlamda iletişim ve bileşenlerini içeren temel kavramlar üzerinde durulmaktadır. İletişim kavramı semantik ve etimolojik açıdan ele aldıktan sonra işleyişi ve işlevi değerlendirilmiştir. Öte yandan etkileşim içinde olduğu temel alanlara da değinildiği görülmektedir. Bu alanların en önemlileri dil, kültür ve psikoloji olarak göze çarpmaktadır. Bu üç öge kullanılarak oluşturulan algı ve oluşturulan kültür kitabın temel meselesidir diyebiliriz. Oskay'ın algı ve kültür arasındaki ilişki irdelenerek birey ve toplum üzerindeki etkisi tartıştığı görülmektedir. Bu süreçte en etkin araç dildir ve özellikle kitle iletişim araçları vasıtasıyla tasarlanan dil ile kurgusal bir kültür ve dolayımı olarak bir hayat anlayışı üretilebilmektedir. Dil

aracılığıyla mayalanan kültürün istenilen biçimde yönlendirilmesi yöntemini kullananların amacına ulaşması sağlanmaktadır. Buradaki amaç en başta ekonomik ve siyasî çıkarlara, kazanımlara yöneliktir. Günümüz dünyasında yapılan yönlendirmelerde kullanılan dil totaliter rejimlerin kullandığı dilden kuşkusuz farklıdır. Sansür, yasaklama ve baskı kullanma yerine özgürlük adı altında propaganda yoluyla yapılan yönlendirmelerin de amacı, totaliter rejimlerde olduğu gibi, insanları yönlendirmek, denetlemek ve kontrol altında tutmaktır. Burada yapılanlar da, bir anlamıyla, gerçekliğin sansürü, özgürlük başta olmak üzere içeriği boşaltılan kavramları sorgulanmasının yasaklanması ve psikolojik baskıdır. Modernizm, iletişim ve kitle iletişim araçlarını kullanarak, gerçeğin, yanlışlama yoluyla farklı algılanmasını sağlamış ve insanlarda başka bir algı oluşturarak insanları yönlendirerek kullanmıştır. Ünsal Oskay bu süreçleri keskin çizgiler ve sert sözlerle belirtme de modern toplumda iletişimin birey ve toplumun nasıl kontrol ve denetim altında tutulduğunu betimlemektedir.

Kitapta altı çizilen en önemli noktalardan birisi iletişim alanında faaliyet gösterenlere biçtiği rol diyebiliriz. Metin içinde iletişimcilerin taşıması gereken özellikler ve nedenleri gerekçelendirilmiş hâlde yer almaktadır. Bu bağlamda öncelikle iletişim, anlamak, anlamlandırmak ve anlatmak için kullanılmalıdır. İletişimci ise bu kavramların arasındaki bağlantıyı insanca kurarak ortaya çıkan ürünün insana faydalı olacak şekilde oluşması için çalışan bir görev üstlenmelidir. Oskay'a göre İletişimci iletişimi bilme ve anlamının edimlerinin ardından iletişime etki eden faktörleri, etkili iletişim için kullanılan teknikleri, yapılan çalışmaları, öne sürülen kuramları ve tarihsel süreci bilmeli ve özümsemelidir. Bu bağlamda iletişimciye yardımcı olacak en etkin araçlar, dil, ileti kodları ve kültür hakkındaki bilgisidir. Bütün bunları tarih içerisinde yorumlayarak gününün yenilikleriyle çözümleyebilmeli ve sentezleyerek üretebilmelidir. Ünsal Oskay İletişimin ABC'si'nde iletişimin stratejisini ortaya koyarak iletişimcinin nasıl hareket etmesi gerektiğinin ve bu hareket sırasında neleri dikkate almasının faydalı olacağını belirtmektedir. Son söz olarak, kitabın sonundaki "açıklamalı kaynakça", Ünsal Oskay'ın yılların deneyimini yansıtmış olduğu ve alanla ilgili faaliyette bulunacak kişilere yol gösterecek içeriğe sahip. Genel olarak kitap

iletişime yönelik bir giriş kitabı olarak değerlendirilmelidir. Bu yönüyle iletişimcilerden ziyade alanın dışında olanlara katkı sunmaya yönelik olduğu söylenebilir. Fakat diğer yandan iletişim olgusunun kültür bağlamında ne anlama geldiğine yönelik değerlendirmeler dikkate alınmalıdır.

Etik Beyan

“Ünsal Oskay, İletişimin *Abc'si*, Der Yayınları, İstanbul, 2011, S. 148.” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel kurallara, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. Bu araştırma etik kurul kararı zorunluluğu taşımamaktadır. Makale, Etik Kuralları Yayın Etiği Komitesinin (Committe on Publication Ethics - COPE) yazar, hakem ve editörler için belirtilen kurallardan yararlanılarak oluşturulmuş olan Anasay dergisi etik kuralları çerçevesinde yazılmıştır.

KAYNAKÇA

Sepetçi, T. (2011). Ünsal Oskay ve İletişim Eğitimi. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 15, 164-167.

Oskay, Ü. (2011). İletişimin *ABC'si*, İstanbul: Der Yayınları.